

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

KIRKAMBAR

TEKE YAYLASI ELMALI'DA GELENEKSEL ARI SERENLERİ VE TAHIL
AMBARLARININ BELGELENMESİ, SAYISALLAŞTIRILMASI VE TANITIMI

SOMUT OLMAYAN KùLTÜREL MİRAS (SOKÜM) BELGELEME /
DOKUMENTATION ZUM IMMATERIELLEN KULTURERBE

SÖZLÜ TARİH GÖRÜŞMELERİ / ORAL HISTORY

TÜRKÇE DEŞİFRE / ALMANCA ÇEVİRİ

TÜRKISCH DECHIFFRIEREN / DEUTSCHE ÜBERSETZUNG

008- CEMİL BOZDEMİR

USTA- BAUMEISTER

Kirkambar-Teke Yaylası, Elmalı'da Geleneksel Tahıl Ambarları ve Arı Serenlerinin Belgelenmesi, Sayısallaştırılması ve Tanıtımı” T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı tarafından Avrupa Birliđi'nin mali desteği ile hayata geçirilen “Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II(CCH-II) Hibe Programı” kapsamında hibe desteği almıştır. Programın Sözleşme Makamı, Merkezi Finans ve İhale Birimidir. “Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”, Türk ve AB kuruluşları arasında ortaklaşa uygulanan ortak kùltürel miras faaliyetlerinin teşvik edilmesini ve geliştirilmesini amaçlamaktadır. Bu hibe programının genel hedefi, kùltür, sanat ve kùltürel miras yoluyla sivil toplum diyaloğunun, kùltürel miras konusunda uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi ve Türkiye'de kùltürel değerlerin teşvik edilmesidir.

Koordinatörlüğünü Antalya Kùltürel Miras Derneđi'nin üstlendiği Kirkambar Projesi Avusturya'dan Diskeles ve Türkiye'den Antalya Büyükşehir Belediyesi ile Elmalı Belediyesi ortaklığında gerçekleştirilmektedir.

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Antalya Kùltürel Miras Derneđi'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

Görüşme tarihi: 18.10.2021

Görüşülen Yer: Hacimusalar Köyü

Adı Soyadı: Cemil Bozdemir

Doğum yeri: Antalya-Elmalı-Hacimusalar

Doğum tarihi: 1942

21:26 – 28:29

Adı Soyadı: Cemil Bozdemir

Name Vorname: Cemil Bozdemir.

Nerede yaşadınız, nerede okudunuz? Neler yaptınız? Bize biraz hayat hikayenizi anlatır mısınız?

00:07 – 00:50

Ufak bir mahalle olunca bir cami var. Mescit var. Bir kaç ustaya vermişler benden önce. Adamlar yerini beğenmemiş. Adam ya köylü beğenmemiş. Gene o ihtiyar teklif etti. Tamam yaparım abi. Düşündüm ki bu cami nasıl yapılır? Göz hırsızlığı yapayım dedim yani içimden. Ne yapacağım nerede var bir şey cami gittim ölçüsünü aldım. Yahut düzenine baktım, şey ettim tamam dedik. Yapalım. Yaptık işte. Etrafına bakarken. Oradan çalarken ustalığını buradan çalarken halihazır ayakta meydana getirdim.

Wo haben Sie gelebt, wo haben Sie studiert, was haben Sie gemacht? Können Sie uns ein wenig über Ihre Lebensgeschichte erzählen?

Als es noch ein kleines Viertel war, gab es dort eine Moschee. Sie haben sie schon vor mir einigen anderen Handwerksmeistern gezeigt. Ihnen gefiel der Platz nicht. Den Dorfbewohnern gefiel er auch nicht. Dann hat der alte Mann wieder angeboten. "Okay, ich mach's." sagte ich. Ich überlegte mir, wie diese Moschee gebaut werden könnte? Ich beschloss einige Moscheen zu besuchen um Ideen zu sammeln. In einer Moschee nahm ich dann ein paar Maße, schaute mir den Grundriss an und dachte mir: "Ok, dann bauen wir mal" Also haben wir es gebaut. Während ich mich umgesehen hatte, habe ich mal von hier, mal von dort eine Idee genommen und habe dann meine Ideen hier auf dem Platz umgesetzt.

Nasıl yaptınız ahşap mı?

00:51 – 01:41

Ahşap üstü çatı. Kerpiçler o zamana göre şey yok. Ama bilemezsin zaten kerpiçten şundan bundan olduğunu. Fevkalade Cami yani. Ortasında boşluk olması gerekir, direk olması lazım. Sekize sekiz, on üç olan bir cami bu. İşte onu nasıl yaparız? Nasıl eder, ne ederiz? Bazı yerleri Gezdim öğrendim, ustalığını

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Antalya Kültürel Miras Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

çaldım, mesela şöyle Cami de bunu nasıl direksiz durduracaksın? Şimdi bak şurayı buraya atmış adam böyle bir burayı kısaltmış. Kısaltınca kısalttıkça ortasında bir yuvarlak yer bırakmışlar. Ben de aynısını yaptım.

Wie hast du das gemacht, aus Holz?

Aus Holz. Erdziegel war nichts in der damaligen Zeit. Aber man würde sowieso nicht erkennen, dass es aus Erdziegel gebaut ist. Es ist eine wunderbare Moschee. In der Mitte sollte eine Lücke sein, dort sollte eine Säule sein. Dies ist eine Moschee mit 8x8x13 Metern. Wie können wir sie aufbauen? Was können wir machen? Ich bin an einige Orte gereist, hab gelernt, Ideen geklaut, z.B. wie kann man diese Moschee ohne Säule standhaft machen? Jetzt schau mal, es wurde hier und da gekürzt, so dass man in der Mitte eine runde Stelle gelassen hat. Und ich habe auch genau dasselbe gemacht.

Ondan sonra ustalık devam etti.

01:42 – 01:56

Biz artık tanınmış bir kişi olmuş olduk yani oradan onu görünce herif. Her köyden bir sürü müşteri geliyor. Haydi bakalım yap çat, yap çat, yap, yap. Çok zamanlar geçti. Bu ambar benim kendim yaptım.

Danach ging es mit der Handwerksmeisterei weiter.

Ich wurde dadurch sehr berühmt. Aus allen Dörfern kamen Kunden. Es wurde gemacht und gebaut. Seither ist viel Zeit vergangen. Dieser Getreidespeicher ist meiner, habe ich selber gebaut.

Bir ambar için ne kadar kereste lazım? Siz mi karar veriyorsunuz?

01:57 – 02:40

Mesela üç, dörtlük, dört, dört, dört, beş. Çok iyi yapılmaz ama. Sadece elli üç dört olur. Uzunluğu uzun dayaması zor olur. Bu zamana göre. Ama biz sonradan bu şekilde yaptık, yaptık. Kolaylığını bulduk. Ben kendimle. Ambara bu sefer bunu ambar olarak kabul edelim. Buradan içinden, gözlerin içinden buraya, dışı burası, bunun arkası burası. Yan taraflar bunlar, yan taraf bunlar. Bunlara demir kaynattırdım. İçinden buna geçirdim. İçinden ambarı bir sıkıştırdım ama sağından hem solundan hem ileriden hem geriden hiç o ambarlar kaç senelik, bir tane ambarım yıkılmadı, yıkılmamıştır..

Wieviel Holz man für einen Getreidespeicher benötigt?

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Antalya Kültürel Miras Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

3x4, 4x4, 4x5. Man kann es nicht so gut einschätzen. Es könnte 53/54 sein. Er ist zu lang und schwer um zu stützen, zu der Zeit. Aber wir haben es danach so gemacht. Ich fand den leichten Weg. Betrachten wir es diesmal als einen Getreidespeicher. Vom inneren Bereich hier, durch die Kammern bis hierher, das ist das Äußere, und hier der hintere Bereich. Das sind die Seiten, für die ich Eisen geschweißt habe. Habe von innen eingefügt und den Getreidespeicher von innen zusammengedrückt. Ein wenig von rechts und links, ein wenig von vorn und hinten. Obwohl diese Getreidespeicher so alt sind, ist kein einziger meiner Getreidespeicher zusammengefallen.

Eski ambarlarda kuşaklı ahşap yapıyorlarmış değil mi?

02:41 – 03:09

Evvel ahşap yapıyorlarmış ahşap vardı ağaçta ahşap ben de hep baktım ahşap oldu evlisi onun onluk bir demir kaydı yapıyorsun önüne bir işe geçeceksin o yana bir de bir sıkıştırıyorsun çatır çatır birbirine kayıyor. Ölmesi, yıkılması çok zor yani o şekilde. Daha evveleri uyan uyan da kayıveriyormuş, kaymazdı. Halihazırda benim dediğim şeyler bu ambarları gösterebilir. Hepsinde vardır.

Der Gurt in den alten Getreidespeichern wurde früher aus Holz verwendet, nicht wahr?

Früher hat man sie aus Holz gemacht. Damals gab's Holz. Ich hab immer beobachtet, war aus Holz. Die waren mit Holz verbunden und mit Eisen verschweißt. So ist es unzerstörbar. Was ich alles bereits gesagt habe, sollten diese Getreidespeicher zeigen. Alle haben es.

Siz direkt demirden yapıyorsunuz.

03:10 – 03:26

Demirden Kuşak. He demirden sağ, sol, işte onları yaptığında sıkıştırıyor. Yukarı yanda bir zararı olmaz zaten de. Yere bindiğinde aşağıya yaptığımızda da altında ağaçlar vardır, onlara yatak yapılıp böyle yatak yapılır.

Sie machen es direkt aus Eisen.

Gurt aus Eisen. Rechts, links, es komprimiert sich, wenn man sie aus Eisen macht. Auf der oberen Seite ist es ohnehin nicht schädlich. Wenn es den Boden erreicht, wenn wir es nach unten ziehen, sind unten Holzbretter, die man eingebettet hat.

Yatağını nasıl yapıyorsunuz?

03:27 – 04:12

Yatağını taş koyuyoruz zamana göre. Sonra beton döktüklerimiz de oldu taş. Şimdi büyük taşlar vardı. Bu o zaman burası biz kendi köyüme göre anlatıyorum ben. Bu köyümde hüyük de bir yer vardı. O

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Antalya Kültürel Miras Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

zamanları taşı ağacı alıyordu millet. Alıyorsun öyle dört köşe dört köşe taşlar duvar gibi bunların üstüne yaptığın şeyi tabloyu koyuyorsun. Üstüne de direktten çiviyle hiç yok çivi. çivi kullanmazlar hiç. Onu anlatayım. Çatısından başka yerde hiç çivi yok. O şekilde onu örme yapıyoruz. Aynen var orada görmek istersek götürüp gösterebilirim. Hiç çivisiz, Şeye kadar yapıyoruz. Tabii çatısını yapacağımıza çivi o zaman kullanıyoruz.

Wie macht man die Einbettung?

Je nach Uhrzeit bettet man mit Steine ein. Wir haben auch schon mit Beton eingebettet. Jetzt waren es große Steine. Das war damals hier, ich erzähle Ihnen das über mein Dorf. In meinem Dorf gab es einen Platz mit dem Namen Hüyük. Zu der Zeit haben die Leute Steine und Bäume gekauft. Man kaufte quadratische Steine und legt sie wie eine Mauer auf das Werk, das man angefertigt hat. Und drüber hat man genagelt. Man benutzt keine Nägel. Das kann ich Ihnen vergewissern, dass es außer dem Dach nirgendwo Nägel gibt. So haben wir es gemauert. Genau. Wenn Sie es sehen wollen, kann ich Sie hinbringen. Ganz ohne Nägel, wir machen das bis zum Dach. Wenn wir das Dach bauen wollen, verwenden wir natürlich Nägel.

Keresteyi, malzemeyi nereden alıyorsunuz?

04:13 – 05:14

Evet keresteyi herkese şey veriyorlar. Devlet istihkak veriyor. Götürüyoruz hızarara. Ben ambarı yapacağım da, adamın ambarını kerestelerini ayırır, şunu yap, bunu yap. Bir liste yapıyorum güzelce. Kendim de biliyordum hızarlılığı zaten. Evlerini açarlar, açarlar, tahtaların gireceği yerleri. Tabandaki yerleri de başında hepsi hesaplıdır o zaten. Hesaplı verirsin alıp geldiğinde kendin bıçkıyla keser keser ayarlarsın.

Çatıda bunu dolayıp kaplayarak yaptık. Öyle üç yılda bitirdik ambarı kabul ediyoruz. Şimdi üstüne düşüyorlar. Örtüyorsun şöyle çatısını. Yukarı çıktığında çatıyı kiremitle örtüveriyorum işte bu. Zaten kiremit olmazsa dayanmaz. Neden zahireye herhangi bir bir ıslaklık yahut da herhangi bir rutubet girerse ambarda o iyi olmaz yani.

Woher bekommen Sie das Holz und das Material?

Ja, sie geben Holz an alle. Der Staat gibt Rationen. Wir bringen es zum Sägewerk. Wenn ich den Getreidespeicher baue, will ich, dass das Holz des Auftraggebers zu trennen. Ich mache eine Liste, was ich zu tun habe. Ich kannte sowieso die Aufgaben eines Holzmechanikers. Sie öffnen ihre Nest, wo die Bretter reingehen sollen. Und die Plätze auf dem Boden werden, was alles zu Beginn berechnet wird. Sie geben es ihnen zu einem erschwinglichen Preis, und wenn Sie es bekommen, schneiden Sie es selbst mit einem Messer und passen es an.

Wir haben das Dach gedeckt und haben den Getreidespeicher in drei Jahren fertiggestellt. Jetzt deckt man das Dach mit Ziegeln. Wenn man nach oben geht, decke ich das Dach mit Ziegeln ab, das war's.

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Antalya Kültürel Miras Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kùltür Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

Es wird sowieso nicht halten, wenn es keine Ziegel gibt. Denn wenn im Getreidespeicher, Nässe oder Feuchtigkeit in das Getreide gelangt, ist das auf keinen Fall gut.

Çatıyı nasıl yapıyorsunuz? Ahşap, sac ve kiremit arasında ne fark var?

05:15 – 05:47

Kiremit dahi kırılan yerini şeyden yerini değiştirirversin bir kiremit koyarsın. Bir de sıcak olur oradaki şey bitlendiririz zahireyi. Diyelim tabii saç sıcak olur çok sıcak olur. Ama kiremit oldu mu hiç şey yapmaz. Sıcakta sıcak soğukta, soğuk olur. Çünkü bu iki santim kalınlığı var kiremitin. Bunlar saç açıkça bunların içinde durulmuyor sıcak olduğuunda. Ama evler kiremit bak daha kiremitlerde fevkalade bu evleri de ben yaptım mesela. O zamanın şeyine göre inşaatları o şekilde bitirdik.

Wie macht man das Dach? Was ist der Unterschied zwischen Holz-, Blech-, und Ziegeldach?

Selbst wenn der Ziegel bricht, können Sie ihn durch einen neuen Ziegel ersetzen. Außerdem wird es dort heiß, und das Getreide könnte verlausen. Natürlich wird das Blech heiß, sehr heiß. Aber bei einem Ziegel, macht das nichts, der ist heiß bei Hitze und kalt bei Kälte. Denn der Ziegel hat eine Dicke von 2 cm. Beim Blech hält man es drinnen nicht aus, wenn es heiß ist. Aber die Häuser sind mit Ziegeldach bedeckt und die Ziegeln sind sehr gut. Diese Häuser, z.B. hab ich gebaut. Für damalige Verhältnisse haben wir die Baustellen auf diese Weise fertiggestellt.

O zaman ambar her mevsim kullanılır mıydı? Şimdi neden kullanılmıyor?

05:48 - 06:50

O zaman her mevsim ambar kullanılır. Halen de kullanmak istersen kullanırsın. Fakat bizim zamanımızda motor yok. Var, kıymeti yok. 1954'ten beri motor var bizde. O zaman memlekette motor yokken var idi.

Şimdi kullanılması Gübre atıyor, bilmem ne ediyor. Ekin'in üç misli, beş misli tahıl oldu. Evelce bir beş dönüm yerin varsa ufak bir ambar idare ediyor. Elli dönüme kadar idare ediyor. Şimdi ek yirmi dönüm dönümü bilirsin, bin metrekare bir dönüm. Oradan bir ambar dolacak kadar 20 dönümden şey çıkıyor, tahıl çıkıyor, saman yapıyor mesela. Samanı böyle çuvalattırıyoruz makineyle. Yani çok ince makineyi samana yavaşlıyor. Çuvalıyor

Wurde der Getreidespeicher damals zu allen Jahreszeiten genutzt? Warum wird es jetzt nicht mehr genutzt?

Damals wurde der Getreidespeicher zu jeder Jahreszeit genutzt. Und wenn man will kann man ihn immer noch benutzen. Aber in unserer Zeit gab es keine Kraftfahrzeuge. Es gab sie, aber man legte nicht viel Wert auf sie. Wir haben seit 1954 einen Kraftfahrzeug. Damals gab es noch keine Kraftfahrzeuge im Heimatsort.

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Antalya Kültürel Miras Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

“Ortak Kltr Mirası: Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı”

Jetzt wird es für Dünger, Düngemittel usw verwendet. Die Ernten haben sich verdreifacht, verfnfacht. Wenn man früher fünf Hektar Land hatte, reichte ein kleiner Getreidespeicher aus. Sie reichte bis zu 50 Hektar. Jetzt kann man auf 20 Hektar säen. Du weit ein Hektar sind 1000 Quadratmeter. Von 20 Hektar, kann man soviel ernten, um einen Getreidespeicher zu fllen. Man erntet Getreide, Stroh. Wir lassen das Stroh mit einer Maschine in Säcke fllen. Man er bringt die Maschine sehr nah an das Stroh, wo es eingesackt wird.

Bugn bunlar nasıl değerlendirilebilir?

06:51 – 07:07

Daha hi değerlendiren bilmiyorum. ok sattık ambar vardır mesela git bazı adam yatağı daralmıtır. Dediğim gibi bir ara deyince bak Őu, Őu orayı grmyorsun. Zehire ambarı var bak burada bak. Dolduruyorsun.

Wie können diese heute verwertet werden?

Ich kenne niemanden, der sie bisher verwertet hat. Es gibt viele Getreidespeicher, die wir verkauft haben, wenn diejeniegen finanziell nicht gut ging. Schau, hier ist ein Getreidespeicher. Man fllt es auf.

Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıtır. İçerik tamamıyla Antalya Kltrel Miras Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmağ zorunda değildir.

